PATVIRTINTA
Nemėžio šv. Rapolo Kalinausko
gimnazijos direktoriaus
2024 m. rugpjūčio 30 d.
įsakymu Nr.349

MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Vilniaus rajono Nemėžio šv. Rapolo Kalinausko gimnazijos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas parengtas, vadovaujantis Mokinių, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-1125.

Vertinimas – sudedamoji mokymo ir mokymosi proceso dalis. Tai trijų tarpusavyje susijusių komponentų visuma: mokinio individualios pažangos (taikant formuojamojo ir diagnostinio vertinimo priemones) vertinimas, apibendrinamasis vertinimas ir kaupiamasis vertinimas.

Įsivertinimas – paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus, remiantis savistaba, savianalize, dabartinių pasiekimų lyginimu su ankstesniaisiais, tolesnių mokymosi tikslų bei jų siekimo strategijų numatymu. Vertinimo informacija – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas).

Individualios pažangos vertinimas – vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniais stebima ir vertinama pažanga.

Apibendrinamasis vertinimas – tai vertinimas mokinio rezultatų, atsižvelgiant į nustatytus pasiekimų lygius, siejant su UTA Bendrosiose ugdymo programose numatytais pasiekimų reikalavimais ir vertinimo kriterijais. Toks vertinimas naudojamas, kai siekiama mokinio pasiekimus įvertinti formalizuotai ir teikti grįžtamąjį ryšį.

Kaupiamasis vertinimas – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas. Kaupiamasis balas - tai per ilgesnį laikotarpį sukauptų mokymosi pasiekimų įvertinimų vidurkis.

II. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Pasiekimų vertinimo tikslas – teikti grįžtamąją informaciją mokiniui apie jo pasiekimus, daromą pažangą ir padėti brėsti, tobulėti kaip asmenybei; vertinti mokinių pasiekimus ir teikti mokiniui ir jo tėvams objektyvią informaciją apie tai, ką jam pavyko išmokti.

Bendrieji vertinimo tikslai –padėti mokytis, pasitikrinti žinias ir gebėjimus, skatinti mokymosi motyvaciją.

Specialieji vertinimo tikslai – išmatuoti besimokančiųjų mokymosi pažangą, diagnozuoti mokymosi motyvaciją, disciplinuoti ugdymo procesą, įvertinti mokymo/si metodų tinkamumą.

Pasiekimų vertinimo uždaviniai – padėti mokiniui įsivertinti pasiekimų rezultatus, žinias, kompetencijas, įžvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti spragas, nusistatyti mokymosi

sunkumų priežastis, problemas, trūkumus, suteikti mokiniams jų poreikius atitinkančią pagalbą, suteikti tėvams (globėjams) informaciją apie mokinio mokymąsi.

III. MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMO PRINCIPAI

Pagrįstumas – vertinimas siejamas su mokomojo dalyko tikslais ir turi atspindėti mokymosi rezultatus;

Patikimumas – vertinant gauta informacija turi būti patikima ir neturi priklausyti nuo vertintojo ir vertinamojo asmenybių; vertinimo proceso metu mokytojai gerbia mokinių privatumą ir išlaiko konfidencialumą;

Veiksmingumas – dalyko vertinimo sistema (kriterijai, metodai ir kt.) turi būti suprantama ir vienodai patogi naudoti ir mokytojui, ir mokiniui;

Vertingumas – vertinimo sistema turi būti pozityviai priimama besimokančiųjų mokinių;

Nešališkumas – vertinimo metodai negali diskriminuoti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skirtingos kultūrinės ar gyvenimiškos patirties ir pan.

IV. 1–4 KLASIŲ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

Mokinių pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami, taikomas formuojamasis (žodžiu ir raštu), diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

Informaciją apie mokinių pažangą ir pasiekimus teikiama žodžiu arba užrašoma sąsiuviniuose, pratybų sąsiuviniuose, kontroliniuose darbuose, elektroniniame dienyne.

Informaciją apie ištaisytuose darbuose surinktų taškų skaičių, klaidų kiekį ir/ar klasės mokytojo komentarą tėvai (globėjai, rūpintojai) sužino diagnostiniame darbe arba elektroniniame dienyne. Mokymosi lygiai nenurodomi.

Pusmečių ir mokslo metų pabaigos pasiekimų įvertinimai fiksuojami elektroniniame dienyne įrašant mokinio pasiektą mokymosi lygį (slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi atitinkamoje dienyno skiltyje, nurodoma padaryta arba nepadaryta „pp“ arba „np“. Baigus 4-tą klasę, klasės auklėtojas pildo aprašą.

Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai fizinio ugdymo užsiėmimuose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“, mokiniams, pagal gydytojo pažymą atleistiems nuo fizinio ugdymo pamokų, pusmečio ar metinių įvertinimų skiltyje rašoma „atleista“. Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, ugdomų pagal individualizuotą programą, ir specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių padaryta arba nepadaryta pažanga fiksuojama atitinkamoje elektroninio dienyno skiltyje įrašant „pp.“ arba „np.“. Mokinys, lankantis sporto ar menų užsiėmimus Neformaliojo ugdymo įstaigoje ir atnešęs pažymą, gimnazijos direktoriaus įsakymu gali būti atleistas nuo tų pamokų. Jo pusmečio ir metinių įvertinimų skiltyje rašoma „įskaityta“ arba „atleista“.

Mokslo metų pabaigoje atliekami mokinių žinių, įgūdžių ir pasiekimų patikrinimo testai, diktantai.

1-4 klasių mokinio II-o pusmečio mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. Jei pasibaigus ugdymo procesui, mokinio mokymosi pasiekimai mokantis pagal dalyko programą fiksuoti nepatenkinamu metiniu įvertinimu, jam suteikiama galimybė pasiekti ne žemesnį kaip patenkinamas mokymosi pasiekimų lygį, nustatytą bendrosiose programose, skiriant papildomas užduotis ir įvertinimas laikomas metiniu.

4 klasės mokinys, turintis (po skirtų papildomų užduočių) bent vieno dalyko nepatenkinamą metinį įvertinimą, paliekamas kartoti ugdymo programos, gavus tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą.

Specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau SUP) turinčių mokinių pasiekimų ir pažangos

vertinimas – kriterijais grįstas ugdymosi ir mokymosi stebėjimas ir grįžtamasis ryšys, informacijos apie mokymosi procesus ir rezultatus rinkimas ir kaupimas, interpretavimas ir naudojimas mokymo ir mokymosi kokybei užtikrinti. Mokymosi pasiekimų vertinimas SUP turintiems mokiniams atitinkamai pritaikomas. Vertinant SUP turinčių mokinių pasiekimus ir pažangą remiamasi bendrojo ugdymo mokymo programose numatytais pasiekimais. Mokinio, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus, vertinimo kriterijai aptariami su mokiniu, tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, susitariama, kokiais aspektais bus pritaikomas mokinio pasiekimų vertinimas ir pa(si)tikrinimų būdai, kaip jie derės su Bendrosiose programose numatytais pasiekimų lygiais.

Formuojamasis vertinimas labiausiai atitinka SUP turinčių mokinių pažangos ir pasiekimų sampratą: patvirtina daromą pažangą; (šio proceso metu mokytojas stebi mokinių mokymąsi, komentuoja, aptaria, skatina pačius mokinius vertinti mokymosi eigą); nustato, ar jau pasiekti mokymosi tikslai ir uždaviniai, padrąsina, paskatina mokinius, išsakyti konstruktyvias pastabas; suteikia grįžtamąją informaciją apie mokymosi pažangą.

Diagnostinis vertinimas naudojamas aptinkant specialiuosius (individualius) mokinio poreikius, pritaikant programą, ugdymo metodus. Diagnostinio vertinimo metu išsiaiškinami SUP turinčių mokinių gebėjimai, žinios, mokėjimai ir įgūdžiai; žinių spragos, sunkiai šalinamos specifinės klaidos, pritaikytos programos įsisavinimo lygis.

SUP turintis mokinys (pritaikyta programa) vertinamas teigiamai:

- jei jam skirtas užduotis atliko teisingai;
- pasiekė programoje numatytus tikslus;
- įgijo reikiamus įgūdžius.

SUP turintis mokinys (pritaikyta programa) vertinamas neigiamai:

- kai mokinys turi potencinių galių, bet piktybiškai neatlieka užduočių;
- nededa pastangų užduotims atlikti (išsiaiškinti priežastis, įtakojančias nepažangų mokymąsi);
- jei mokinys nuolat gauna labai gerus ar nepatenkinamus pažymius, programa turi būti koreguojama.

1-4 klasių (lietuvių ir lenkų mokomąja kalba) vertinimo kriterijai nurodyti 2 ir 3 prieduose.

V. 5-8 ir I-IV GIMNAZIJOS KLASIŲ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

5-8 ir I-IV gimnazijos klasių mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami pažymiais ir įskaitomis. Pagrindiniame ir viduriniame ugdyme, kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis (I) lygis – 4, patenkinamas (II) lygis – 5–6, pagrindinis (III) lygis – 7–8, aukštesnysis (IV) lygis – 9–10..

Mokomieji dalykai, kurių pasiekimai vertinami įskaita (įvertinimai dienyne žymimi „įsk.“ arba „neįsk.“): dorinis ugdymas (etika, tikyba) (5-8 ir I-IV gimnazijos kl.); gyvenimo įgūdžiai (5-8, I gimnazijos kl.); specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai fizinio ugdymo pamokose (5-8, I-IV gimnazijos kl.); mokiniams, pagal gydytojo pažymą atleistiems nuo fizinio ugdymo pamokų, pusmečio ar metinių pažymių skiltyje rašoma „atleista“.

Penktų klasių mokiniams rugsėjo mėnuo yra adaptacijos laikotarpis, kurio metu mokiniai nepatenkinamais pažymiais nevertinami.

Mokinių mokymosi pasiekimai vertinami sistemingai. Rekomenduojamas pažymių kiekis per pusmetį: ne mažiau 5 pažymių ir + 1 (kaupiamojo vertinimo pažymys).

Pusmečio ir metiniam įvertinimui taikomas apibendrinamasis vertinimas (pažymys arba

įskaita): pusmečio dalyko įvertinimas fiksuojamas iš visų pažymių, skaičiuojant jų aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisyklę mokinio naudai.

Mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) paaiškinama, kokie svertinio vidurkio dėmenys (pvz., kontroliniai darbai, projektai ir kt.) daro įtaką pusmečio dalyko įvertinimui; vienerių mokslo metų pasiekimų rezultatas fiksuojamas iš I, II pusmečių pažymių, skaičiuojant jų aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisyklę mokinio naudai.

Jei mokinys per pusmetį neatliko visų vertinimo užduočių (pvz., kontrolinių darbų ir kt.) be pateisinamos priežasties, nepademonstravo pasiekimų, numatytų pagrindinio/vidurinio ugdymo bendrojoje programoje – jo dalyko pusmečio pasiekimai prilyginami žemiausiam 10 balų sistemos įvertinimui „labai blogai“.

Jei mokinys neatliko visų vertinimo užduočių dėl svarbių, gimnazijos vadovo pateisintų priežasčių – fiksuojamas įrašas „atleista“; dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas „įsk.“ arba „neįsk.“, jei mokinio pasiekimai fiksuoti atitinkamai įrašais „įsk.“ arba „neįsk.“I/II pusmečiuose.

Jei mokinys per pusmetį praleido daugiau negu 30 % pamokų, tai privalo laikyti įskaitą. Fiksuojant dalyko įvertinimą įrašais „įsk.“ arba „neįsk.“, atsižvelgiama į tai, kokių įrašų per ugdymo laikotarpį yra daugiau. Dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas įrašu „įsk.“, jei I ir II pusmečių įvertinimai yra „įsk.“ ir „įsk.“; jei „įsk.“ ir „neįsk.“ arba „neįsk.“ ir „įsk.“, mokinys privalo atsiskaityti už „neįsk.” ir tada rašomas metinis įvertinimas.

Dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas įrašu „neįsk“, jei I ir II pusmečių įvertinimai yra „neįsk“.

Vertinant SUP turinčių mokinių pasiekimus ir pažangą remiamasi bendrojo ugdymo mokymo programose numatytais pasiekimais. Mokinio, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus, vertinimo kriterijai aptariami su mokiniu, tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, susitariama, kokiais aspektais bus pritaikomas mokinio pasiekimų vertinimas ir pa(si)tikrinimų būdai, kaip jie derės su Bendrosiose programose numatytais pasiekimų lygiais.

SUP turintis mokinys (pritaikyta programa) vertinamas teigiamai:

- jei jam skirtas užduotis atliko teisingai;
- pasiekė programoje numatytus tikslus;
- įgijo reikiamus įgūdžius.

SUP turintis mokinys (pritaikyta programa) vertinamas neigiamai:

- kai mokinys turi potencinių galių, bet piktybiškai neatlieka užduočių;
- nededa pastangų užduotims atlikti (išsiaiškinti priežastis, įtakojančias nepažangų mokymąsi);
- jei mokinys nuolat gauna labai gerus ar nepatenkinamus pažymius programa turi būti koreguojama.

Jei mokinys, kuris besigydydamas namie, medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo sveikatos priežiūros įstaigoje, stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje medicinos pagalbą, teisės aktų nustatyta tvarka bent vienu ugdymo laikotarpiu kai kurių dalykų nesimokė, dalyko metinis įvertinimas laikomas mokymosi pasiekimų patikrinimo (įskaitos) įvertinimu.

Mokiniui, kuriam mokantis lietuvių kalbos ir matematikos pagal vidurinio ugdymo programą, pusmečio pabaigoje dalyko kurso programa buvo pakeista iš bendrojo (žymima raide B) į išplėstinį (žymima raide A), pusmečio įvertinimu laikomas mokymosi pasiekimų patikrinimo (įskaitos) įvertinimas; metinis įvertinimas yra „įsk.” ir II pusmečio įvertinimas.

Mokinio, turinčio kai kurių ugdymo plano dalykų nepatenkinamus metinius (papildomo darbo, jei buvo skirtas) vertinimus, neatliktą socialinę pilietinę veiklą (5-8, I-II gimnazijos kl.), kėlimo į aukštesnę klasę, palikimo kartoti ugdymo programos ar papildomo darbo skyrimo klausimus

svarsto Mokytojų taryba. Apie sprendimą dėl papildomo darbo skyrimo mokiniui, jo kėlimą į aukštesnę klasę ar palikimą kartoti ugdymo programą, klasės vadovas supažindina mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

Mokytojai TAMO dienyne pildo kontrolinių darbų grafiką. Kontrolinių darbų data įrašoma ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas. Mokiniai per dieną gali rašyti ne daugiau 2 kontrolinių darbų. Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimui naudojamos šios vertinimo formos:

- kontrolinis darbas (rašinys, atpasakojimas, laiškas ir kt.) – ne mažiau kaip 30 minučių trukmės savarankiškas, projektinis, kūrybinis, laboratorinis ar kitoks raštu (ar elektroniniu būdu) atliekamas ir įvertinamas darbas, skirtas mokinio pasiekimams ir pažangai patikrinti baigus dalyko programos dalį;

- apklausa raštu –15–20 minučių iš tos temos medžiagos. Užduotys konkrečios, trumpos, aiškios;

- savarankiškas darbas gali trukti 10–30 minučių; jo tikslas sužinoti, kaip mokinys suprato temą arba temos dalį, kaip geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdamas praktines užduotis;

- testas–rašomasis darbas, kurio trukmę nustato dalyko mokytojas, atsižvelgdamas į testo apimtį ir sudėtingumą.

Kiekvienas mokytojas individualiai nustato tvarką, kur rašomi darbai raštu (atskiruose sąsiuviniuose ar atskiruose lapuose).

5-8 klasių ir I-IV gimnazijos klasių visų dalykų vertinimo kriterijai nurodyti 4-10 prieduose.

VI. VERTINIMO DALYVIAI IR JŲ ATSAKOMYBĖ

Mokiniai kartu su mokytojais aptaria vertinimo kriterijus, mokosi vertinti ir įsivertinti savo pasiekimus ir pažangą, planuoja savo tolesnį mokymąsi, kelia sau ateities tikslus ir pildo individualios pažangos stebėsenos lapus klasės valandėlių metu. Individualios pažangos stebėsenos lapai laikomi klasės auklėtojo kabinete. (priedas Nr.1)

Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) gauna aiškią, laiku pateiktą informaciją apie vaiko mokymosi pažangą ir pasiekimus, domisi vertinimo tvarka, dalyvaudami mokyklos organizuojamose Atvirų durų dienose, visuotiniuose ir klasės tėvų susirinkimuose.

Mokytojai planuoja ir atlieka mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimą ugdymo procese, fiksuoja vertinimo informaciją, informuoja mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus), kitus mokytojus, mokyklos administraciją apie mokinių pasiekimus ir spragas, rūpinasi pagalba mokiniams, kurie turi mokymosi sunkumų, derina tarpusavyje mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimą.

Mokyklos vadovas (direktoriaus pavaduotojas ugdymui) prižiūri pažangos ir pasiekimų vertinimo informacijos rinkimo, fiksavimo bei panaudojimo įgyvendinimą, užtikrina vertinimo dermę pereinant iš klasės į klasę, koordinuoja mokinių pasiekimų pasitarimus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) ir teikiamą pagalbą mokymosi sunkumų turintiems mokiniams, vertina mokytojų darbo kokybę, remdamiesi mokinių pasiekimais ir atsižvelgdami į jų socialinę padėtį bei sociokultūrinę aplinką.

VII. MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO REZULTATŲ PANAUDOJIMAS

Vertinimo rezultatų panaudojimą nusako vertinimo tikslas, todėl būtina užtikrinti, kad rezultatai, gauti vertinant mokinių pasiekimus pasirinktu būdu, būtų naudojami pagal paskirtį, ugdymo procesui tobulinti: padėti mokytis, patvirtinti rezultatus ir išsilavinimą, stebėti ir valdyti ugdymo kokybę.

Formuojamuoju būdu vertinamas kasdienis mokymasis ir mokinio pažanga, kurio metu sukaupiama informacija, kuri turėtų būti naudojama kasdieniam mokymosi procesui stebėti, planuoti ir jį tobulinti.

Vertinant pasiekimus apibendrinamuoju būdu, mokinių rezultatai yra naudojami mokinio pasiekimų lygiui nustatyti, užfiksuoti ir vėliau panaudoti rezultatams įskaityti ir įgytam išsilavinimui patvirtinti.

VIII. INFORMACIJOS APIE MOKINIŲ MOKYMOSI PAŽANGĄ IR PASIEKIMUS FIKSAVIMAS

Mokykloje naudojamos šios informacijos fiksavimo priemonės:

- elektroninis dienynas;
- pusmečių/metinės suvestinės.

IX. TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) INFORMAVIMAS APIE MOKINIO MOKYMOSI SĖKMĘ

Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) gauna informaciją apie vaiko pasiekimus šiais būdais:

- informacija apie mokinių pasiekimus pateikiama el. dienyne;
- klasių vadovai, mokytojai, socialinis pedagogas, esant reikalui, individualiai informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie vaiko mokymąsi;
- klasių vadovai organizuoja tėvų susitikimus pasirinkta forma (klasių tėvų susirinkimai, individualūs pokalbiai, susitikimai su mokytojais ir pan.). Pirmo Tėvų susirinkimo rugsėjo mėnesį metu tėvai (globėjai, rūpintojai) supažindinami su mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimu, lankomumo apskaita ir kitais aktualiais ugdymo proceso dalykais;
- gimnazijos vadovas, administracija organizuoja visuotinius Tėvų susirinkimus, Atvirų durų dienas.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema esant reikalui gali būti tobulinama.

Mokytojams rekomenduojami ir organizuojami kvalifikacijos tobulinimo renginiai, projektai, seminarai, gerosios patirties sklaida.